

Tutkimus: Jatkuva muutos ja liika työ uuvuttavat ict-ammattilaiset

6.10.2008 11:57

Ict-alan työntekijöitä rasittaa kiire, huoli työssäjaksamisesta ja omasta työkyvystä. Koulutustarpeita ei ennakoida tarpeeksi eikä työpaikoilla ole mahdollisuuksia omien töiden kehittämiseen, avoimelle keskustelulle ei ole riittävästi aikaa eikä henkilöstöä juuri kuulla ennen päätöksentekoa. Esimiehiä valittaessa henkilöstöjohtamisen kyvyt eivät paljoa paina.

Sen sijaan perusasiat ovat kunnossa: työntekijät ovat tyytyväisiä työvälineisiinsä, oman työn sisältö ja tavoitteet ovat selvillä, työyhteisöissä on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa työn rytmitykseen ja esimiehiä koulutetaan tehtäviinsä. Työntekijät myös arvostavat ja auttavat toisiaan.

Tiedot käyvät ilmi [Tietoalat STTK:n](#) vastavalmistuneesta [tutkimuksesta](#), jossa kartoitettiin työhyvinvoinnin tilaa ja henkilöstöhallinnon käytäntöjä ict-alalla. Tutkimuskyselyyn vastasi 450 ict-alalla toimivaa luottamusmiestä, työsuojeluvaltuutettua ja muuta henkilöstön edustajaa tai ammattiliittojen aktiivisia yksityiseltä ja julkiselta sektorilta. Vastajaat edustavat reilua puolta Tietoalat STTK:n ammattiliittojen ICT-alan henkilöstön edustajista.

Tutkimukseen vastanneista 56 % koki, että työpaikoilla on liian vähän henkilöstöä suhteessa tulostavoitteisiin. 53 % oli sitä mieltä, että työntekijän poissa ollessa varahenkilöjärjestelyt eivät toimi, vaan työt jäävät seisomaan.

- Ict-alan työyhteisöissä muutoksesta näyttää tulleen pysyvä tila. Yritykset miettivät jatkuvasti omaa asemointiaan: on yt-neuvotteluja, ulkoistamisia, kansainvälistymistä, hankintojen ketjuttamista ja organisaatiomuutoksia. Se on työntekijöille todella uuvuttavaa, etenkin jos samalla on jatkuvasti kiire ja liikaa töitä, sanoo Tietoalat STTK:n puheenjohtaja **Tapio Huttula** tiedotteessa.

Heikot eväät paikalliseen sopimiseen

Henkilöstön edustajien vastauksissa korostui myös heikot mahdollisuudet vaikuttaa asioihin. Vastajaat kokivat, että yhteistoiminta ei ole aitoa neuvottelua vaan päätökset tulevat valmiiksi annettuina. Osa vastaajista (39 %) koki myös, että toimiminen henkilöstön edustajana vaikeuttaa heidän omaa

---

asemaansa työyhteisössä.

- Kokemuksemme mukaan niissä työpaikoissa, joissa neuvottelukulttuuri on huono ja henkilöstö koetaan enemmän kustannustekijänä kuin voimavarana, myös henkilöstön edustajat kokevat asemansa hankalaksi, sanoo Huttula.

Työehtosopimusneuvotteluissa ja työnantajien tavoitteissa suunta on viime vuosina ollut koko ajan enemmän kohti paikallista sopimista. Palkankorotuksista pitäisi sopia yhä laajemmin työpaikkatasolla.

- Tämä tutkimus ei anna kovin ruusuista kuvaa paikallisen sopimisen tilasta ja henkilöstön edustajien asemasta siinä. Paikallisen sopimisen edellytyksenä on aito neuvottelu ja oikea sopimisen kulttuuri. Kuuntelemme tarkkaan henkilöstön edustajiemme tuntoja kun pohdimme paikallisen sopimisen tulevia mahdollisuuksia, painottaa Huttula.

Puitteet kunnossa, vaikuttavuus vähäistä

Tutkimustulosten perusteella henkilöstöhallintoon liittyvät muodolliset puitteet työpaikoilla ovat kunnossa: mm. kehityskeskusteluja käydään, henkilöstöä ja esimiehiä koulutetaan ja yhteistoimintaa toteutetaan työpaikoilla.

- Toimenpiteiden sisältö ja vaikuttavuus ovat kuitenkin heikkoja: kehityskeskustelut eivät johda mihinkään, koulutuksen tulokset eivät näy riittävästi työpaikkojen arjessa ja yt-menettelyt toteutetaan sanelupoliittikkana.

- Henkilöstön hyvinvoinnin käänköpuoli on aina kuitenkin myös parempi tuottavuus. Tutkimuksen osoittamien ongelmakohtien ratkaisemiseen voisimme paneutua työnantajan kanssa yhdessä, käynnistämällä esimerkiksi Teknologiateollisuuden kanssa yhteisen työhyvinvointi- ja tuottavuusprojektin. Tilanteen paraneminen ict-alan työpaikoilla olisi molempien osapuolten etu, Huttula sanoo.

Esimiehet tärkeässä roolissa

Tietoalat STTK selvitti työyhteisöjen hyvinvoinnin tilaa viimeksi vuonna 2006 valmistuneessa tutkimuksessa Myynteistä todellisuuteen - Henkilöstöhallinnon haasteet ICT-alalla.

Tuolloin tutkimuksen kohteena olivat ict-alan työntekijät. Nyt tehty seurantatutkimus suunnattiin henkilöstön edustajille, koska heidän kauttaan saadaan laajempi käsitys koko työyhteisön tilasta. Henkilöstön edustajat myös ovat työpaikoilla ammattiliittojen toimijoita, joiden kautta asioihin voidaan vaikuttaa.

Jo edellisessä tutkimuksessa todettiin, että jatkuvat muutokset luovat epävarmuutta ict-alan työpaikoille. Nyt tehdyn tutkimuksen mukaan vastaajista yli puolet (51%) kokee, että muutoksista ei tiedoteta riittävän ajoissa. 64 % vastaajista koki, ettei ristiriita- ja ongelmatilanteisiin ollut työpaikoilla toimintamalleja olemassa.

- Tilanne ei näköjään ole muuttunut kahdessa vuodessa. Muutosten koetaan pirstaloineen alaa ja työntekijät kaipaavat apua sopeutumisessa muutokseen. Riittävä tiedotus on yksi avaintekijä muutokseen sopeutumisessa, Huttula korostaa.

Työssäjaksamisen parantamisessa ja uupumisen ennaltaehkäisyssä tärkein rooli on Tietoalat STTK:n mukaan lähimmällä esimiehellä. Tutkimuksen mukaan esimiehillä olisi parantamisen varaa erityisesti vuorovaikutustaidoissa, oikeudenmukaisessa johtamisessa sekä palautteen antamisessa.

Lähes joka kolmas vastaaja koki, että esimies ei kohtele alaisiaan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. 42 % vastaajista ei pidä vuorovaikutusta toimivana ja palautetta rakentavana esimiesten ja alaisten välillä. Tutkimuksen vastaajista kolme neljästä (76 %) ajatteli, että rekrytoitaessa esimiehiä ei juurikaan tai lainkaan kiinnitetä erityishuomiota hyvään henkilöstöjohtamisen kykyyn.

60 000 ict-alan toimihenkilöä

Tietoalat STTK:n muodostavat ne STTK:laiset liitot, joihin kuuluu ict-alalla työskenteleviä ja joilla on alan työehtosopimuksia.

Tällä hetkellä Tietoalat STTK:n toiminnassa on mukana kahdeksan STTK:laista liittoa: Ammattiliitto Suora, Erityisalojen Toimihenkilöliitto ERTO, Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty, Mediaunioni MDU, Myynnin ja markkinoinnin ammattilaiset SMKJ, Palkansaajajärjestö Pardia, Toimihenkilöunioni TU ja Vakuutusväen Liitto VvL. Liittojen sopimusten piiriin kuuluu noin 60.000 ict-alan toimihenkilöä julkiselta ja yksityiseltä sektorilta.

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK edustaa lähes 650.000 toimihenkilöä.

Kirjoittaja: Jarmo Lahti

<http://www.itviikko.fi/ihmiset-ja-ura/2008/10/06/tutkimus->

[jatkuva-muutos-ja-liika-tyo-uuvuttavat-ict-ammattilaiset/200826002/7](#)